

МІЖНАРОДНЕ ПРАВО ТА ФІЛОСОФІЯ ПРАВА



Юрій Анатолійович Вишневський,
здобувач
Національний юридичний університет
імені Ярослава Мудрого,
м. Харків

УДК 341.242

НАДАННЯ ЗГОДИ УКРАЇНСЬКОЮ РСР НА ОБОВ'ЯЗКОВІСТЬ ДЛЯ НЕЇ МІЖНАРОДНОГО ДОГОВОРУ

У статті досліджуються питання надання згоди на обов'язковість міжнародного договору у правовій практиці Української РСР. Детально розкриваються повноваження Президії Верховної Ради УРСР у питаннях надання згоди на обов'язковість міжнародного договору за Конституцією УРСР 1937 р., за Конституцією УРСР 1937 р. у редакції 1947 р. і за Конституцією УРСР 1978 р. Проводиться порівняльний аналіз відповідних положень з нормами Конституції СРСР 1936 р., Конституції СРСР 1936 р. у редакції 1944 р. і Конституції СРСР 1977 р. Дослідження ґрунтується на конкретних міжнародно-правових прикладах надання згоди на обов'язковість міжнародного договору з боку Української РСР.

Ключові слова: міжнародні договори, ратифікація, приєднання, Президія Верховної Ради Української РСР, Рада Міністрів Української РСР.

Надання згоди на обов'язковість міжнародного договору є однією з найважливіших стадій укладення міжнародного договору, оскільки саме від цієї стадії залежить власне юридичний факт набуття чинності певного міжнародного договору і, як наслідок, чинність певних прав і обов'язків сторін за цим договором. У свою чергу участь певної країни у тих чи інших міжнародних договорах означає реалізацію нею своєї міжнародної правосуб'єктності. Іншими словами, надання згоди на обов'язковість міжнародного договору фактично означає участь певної країни у різноманітних сферах сучасних міжнародних відносин.

Таким чином, тема нашої статті має безпосередній зв'язок з важливими науковими і практичними питаннями інституту надання згоди на обов'язковість міжнародного договору у національній правовій практиці України.

Питанням права міжнародних договорів присвячені праці В. Г. Буткевича, М. В. Буроменського, А. С. Гавердовського, В. Н. Денисова, А. І. Дмитрієва, В. І. Євінтова, С. Р. Кравченка, А. Я. Мельника, С. С. Мещеряка, В. О. Ріяки, О. Ю. Перевезенцева, О. Я. Трагнюк, А. О. Шепеля, Н. В. Захарової, І. І. Лукашука, Р. А. Мюллерсона, Б. І. Осьмініна, В. П. Панова, А. М. Талалаєва, О. І. Тіунова, Є. Т. Усенка, Булгаа Алтангерела, Кейта Шейк Амаду, Річарда К. Гардінера (Richard K. Gardiner), Джона М. Джонса (John Mervyn Jones), Олуфемі Еліас (Olufemi Elias), Метью Кравена (Matthew C. R. Craven), П'єра Кляйна (Pierre Klein), Олів'є Кортена (Olivier Corten), Малгосії Фіцморіс (Malgosia Fitzmaurice) та ін. Зазначені автори ґрунтовно досліджують окремі аспекти права міжнародних договорів, зокрема питання імплементації міжнародно-правових норм у національній правовій практиці.

Однак до цього часу комплексних досліджень вітчизняних учених щодо питань історії становлення і розвитку інституту надання згоди на обов'язковість міжнародного договору у національній правовій практиці України немає. Тому *мета статті* полягає у вивченні особливостей надання згоди на обов'язковість міжнародного договору з боку Української РСР.

Основні завдання нашої статті:

– визначити особливості надання згоди союзними республіками колишнього СРСР на обов'язковість міжнародного договору згідно з конституціями СРСР 1936 р. і 1977 р.

– встановити особливості надання згоди Українською РСР на обов'язковість міжнародного договору згідно з конституціями УРСР 1937 р. і 1978 р.

– з'ясувати повноваження Президії Верховної Ради УРСР і Ради Міністрів УРСР у процесі надання згоди Українською РСР на обов'язковість для неї міжнародного договору.

Надання згоди на обов'язковість міжнародного договору в період Української Радянської Соціалістичної Республіки пов'язується переважно з діяльністю Президії Верховної Ради УРСР. Юридичний статус Верховної Ради УРСР було вперше закріплено і визначено в Конституції (Основному Законі) Української Радянської Соціалістичної Республіки від 30 січня 1937 р. [5]. Згідно зі ст. 20 Конституції УРСР 1937 р. Верховна Рада УРСР була визначена як найвищий орган державної влади УРСР.

Однак Конституція УРСР 1937 р. виключала можливість надання згоди на обов'язковість міжнародного договору з боку будь-якого державного органу УРСР, включно з Верховною Радою УРСР. Так, ст. 13 Конституції УРСР 1937 р. встановлювала, що «УРСР забезпечує за СРСР в особі його вищих органів влади і органів державного управління права, визначені ст. 14 Конституції СРСР. Поза межами ст. 14 Конституції СРСР УРСР здійснює державну владу самостійно, зберігаючи повністю свої суверенні права» [5].

Зважаючи на відсильний характер зазначеної норми, звертаємося до ст. 14 Конституції (Основного Закону) Союзу Радянських Соціалістичних Республік від 5 грудня 1936 р. [3]. Згідно з п. а цієї статті до відома Союзу Радянських Соціалістичних Республік в особі його найвищих органів влади і органів державного управління належало <...> представництво Союзу у міжнародних зносинах, укладення і ратифікація договорів з іншими державами. Конкретно повноваження з ратифікації міжнародних договорів СРСР належали до відома Президії Верховної Ради СРСР (п. м ст. 49 Конституції СРСР 1936 р.) [3].

У подальшому (до прийняття Конституції СРСР 1977 р. [2]) Конституція СРСР 1936 р. [3] мала ще 42 (!) редакції [18]. Проте знаковою подією у питанні міжнародної правосуб'єктності УРСР та інших союзних республік стали зміни до Конституції СРСР 1936 р. [3], внесені Законом СРСР «Про надання союзним республікам повноважень у галузі зовнішніх зносин та про перетворення у зв'язку з цим Народного комісаріату закордонних справ із загальносоюзного в союзно-республіканський народний комісаріат» від 1 лютого 1944 р. [9].

У тексті зазначеного Закону було закріплено, що його було прийнято з метою розширення міжнародних зв'язків і зміцнення співробітництва Союзу Радянських Соціалістичних Республік з іншими державами і враховуючи збільшену потребу союзних республік у встановленні безпосередніх зносин з іноземними державами.

Стаття 1 Закону 1944 р. [9] встановила, що союзні республіки можуть вступати у безпосередні зносини з іноземними державами і укладати з ними угоди. У зв'язку з цією нормою до низки статей Конституції СРСР 1936 р. [3] були внесені відповідні зміни. Так, п. а ст. 14 Конституції СРСР 1936 р. [3] було викладено у новій редакції: «до відома Союзу Радянських Соціалістичних Республік в особі його найвищих органів влади і органів державного управління належить <...> представництво СРСР у міжнародних зносинах, укладення і ратифікація договорів з іншими державами, встановлення загального порядку у взаємовідносинах союзних республік з іноземними державами» [4].

Далі Конституція СРСР 1936 р. була доповнена ст. 18-а такого змісту: «Кожна Союзна республіка має право вступати у безпосередні зносини з іноземними державами, укладати з ними угоди і обмінюватися дипломатичними і консульськими представниками» [4].

У зв'язку з цим ст. 60 Конституції СРСР 1936 р. у редакції 1944 р. була доповнена п. д, згідно з яким Верховна Рада Союзної республіки «встановлює представництво Союзної республіки у міжнародних зносинах» [4].

Також Законом 1944 р. [9] було закріплено ст. 3, яка передбачила перетворення Народного комісаріату закордонних справ із загальносоюзного в союзно-республіканський народний комісаріат. На підставі цієї норми була прийнята Постанова ЦК КП(б) України та Указ Президії Верховної Ради УРСР «Про утворення Народного комісаріату закордонних справ УРСР» від 5 лютого 1944 р. Ще через місяць – 4 березня 1944 р. Верховна Рада УРСР прийняла Закон УРСР «Про утворення союзно-республіканського Комісаріату закордонних справ Української РСР» [1].

На нашу думку, ключовою новелою Конституції СРСР 1936 р. у редакції 1944 р. є доповнення ст. 14 фразою про надання союзним республікам права вступати у взаємовідносини з іноземними державами, *але* із застереженням, що загальний порядок таких взаємовідносин встановлюється найвищими органами влади і органами державного управління Союзу РСР [4].

Згодом зміни 1944 р. до Конституції СРСР 1936 р. [4] знайшли відображення і в змінах до Конституції УРСР 1937 р. [5]. Так, Законом Української РСР «Про зміни і доповнення тексту Конституції (Основного Закону) Української РСР» від 28 червня 1947 р. [11] була викладена у новій редакції ст. 19 Конституції УРСР. Зокрема, згідно з п. *ч* ст. 19 Конституції УРСР 1937 р. (у редакції 1947 р.) було визначено, що до відання Української Радянської Соціалістичної Республіки в особі її найвищих органів державної влади і органів державного управління відтепер належало встановлення представництва Української РСР у міжнародних зносинах [6].

Також Конституцію УРСР 1937 р. було доповнено ст. 15-б такого вкрай важливого для становлення вітчизняної правосуб'єктності змісту: «Українська РСР має право вступати в безпосередні зносини з іноземними державами, укладати з ними угоди та обмінюватися дипломатичними і консульськими представниками» [6].

Зміни 1947 р. [11] до Конституції УРСР 1937 р. відповідно розширили і повноваження Президії Верховної Ради Української РСР у сфері зовнішніх зносин. Відтепер нова редакція ст. 30 Конституції УРСР передбачала, що Президія Верховної Ради Української РСР, серед інших повноважень,

– призначає і відкликає повноважних представників Української РСР в іноземних державах (п. *и* ст. 30); а також

– приймає вірчі і відкличні грамоти акредитованих при ній дипломатичних представників іноземних держав (п. *і* ст. 30) [6].

Очевидно, що зазначені вище зміни, внесені до Конституції СРСР 1936 р. у 1944 р. [9] і до Конституції УРСР 1937 р. у 1947 р. [11], були викликані у першу чергу необхідністю створити достатні правові підстави для обґрунтування міжнародної правосуб'єктності Української РСР і Білоруської РСР, як засновників і членів Організації Об'єднаних Націй [20].

Незважаючи на дещо умовний характер міжнародної діяльності Української РСР, це давало можливість, хоча й символічну і обмежену, інформувати світову громадськість про життя України, брати участь в обговоренні світових та регіональних проблем, здобувати досвід у сфері багатосторонньої дипломатії [1].

Порядок надання згоди на обов'язковість міжнародного договору з боку Української РСР до прийняття Конституції 1978 р. [7] ґрунтувався на відповідних положеннях Конституції УРСР 1937 р. у редакції 1947 р., зокрема вже на згаданих нами статтях 20 і 30, а також на статтях 38-41 [6].

У зазначений період часу порядок надання згоди на обов'язковість міжнародного договору з боку Української РСР мав такий загальний вигляд. Рада

Міністрів УРСР (Уряд УРСР) видавала постанову про ратифікацію того чи іншого міжнародного договору. Оскільки Рада Міністрів УРСР створювалася Верховною Радою УРСР, була відповідальна перед Верховною Радою УРСР і їй підзвітна, то подальша доля постанови про ратифікацію міжнародного договору вирішувалася Верховною Радою УРСР. А точніше – Президією Верховної Ради УРСР, оскільки саме Президія була постійно діючим органом Верховної Ради УРСР у період між сесіями Верховної Ради УРСР [6].

У подальшому Президія Верховної Ради УРСР на підставі п. б ст. 30 Конституції УРСР 1937 р. [6] видавала відповідний указ про ратифікацію міжнародного договору. Саме у такий спосіб з боку Української РСР було ратифіковано Статут Організації Об'єднаних Націй [16].

У період до прийняття Конституції УРСР 1978 р. [7] сформувався й інші характерні ознаки практики надання згоди на обов'язковість міжнародного договору з боку Президії Верховної Ради УРСР. Так, можна констатувати, що Українська РСР в основному ставала учасником міжнародних договорів універсального характеру [14]. Проте у цій практиці були приклади ратифікації і міжнародних договорів регіонального (європейського) характеру [15]. Також слід зазначити, що застереження Української РСР до певного міжнародного договору фактично були ідентичними до відповідних застережень Союзу Радянських Соціалістичних Республік і Білоруської РСР [19].

Конституція (Основний Закон) Союзу Радянських Соціалістичних Республік від 7 жовтня 1977 р. у п. 10 ст. 73 (Глава 8. СРСР – союзна держава) встановила, що до відома Союзу Радянських Соціалістичних Республік в особі його найвищих органів державної влади і управління належить <...> представництво СРСР у міжнародних відносинах; зв'язки СРСР з іноземними державами і міжнародними організаціями; встановлення загального порядку і координація відносин союзних республік з іноземними державами і міжнародними організаціями <...>» [2].

У ст. 80 (Глава 9. Союзна Радянська Соціалістична Республіка) Конституції СРСР 1977 р. було закріплено, що «союзна республіка має право вступати у відносини з іноземними державами, укладати з ними договори і обмінюватися дипломатичними і консульськими представниками, брати участь у діяльності міжнародних організацій» [2].

Як бачимо, у порівнянні з Конституцією СРСР 1936 р. у редакції 1944 р. [4] Конституція СРСР 1978 р. [2] передбачала не лише встановлення загального порядку відносин союзних республік з іноземними державами і міжнародними організаціями, але також і координацію цих взаємовідносин. До речі, закріплення у Конституції СРСР 1978 р. [2] права союзних республік на відносини з міжнародними організаціями фактично означало легалізацію вже існуючих відносин, оскільки деякі союзні республіки, зокрема Українська РСР і Білоруська РСР брали участь у відносинах з міжнародними організаціями (наприклад, з ООН), починаючи з 1945 р. [20].

Норма ст. 80 Конституції СРСР 1978 р. [2] була дослівно відтворена у ст. 74 Конституції (Основного Закону) Української РСР від 20 квітня 1978 р. № 888-IX: «Українська РСР має право вступати у відносини з іноземними державами, укладати з ними договори і обмінюватися дипломатичними і консульськими представниками, брати участь у діяльності міжнародних організацій» [7]. Пункт 13 ст. 108 Конституції Української РСР 1978 р. прямо встановлював, що Президія Верховної Ради Української РСР ратифікує і денонсує міжнародні договори Української РСР [7].

При цьому порядок надання згоди на обов'язковість міжнародного договору за Конституцією УРСР 1978 р. [7] у порівнянні з Конституцією УРСР 1937 р. у редакції 1947 р. [6] зберігся практично у незмінному вигляді: Рада Міністрів Української РСР видавала постанову про ратифікацію або приєднання до певного міжнародного договору [17], а Президія Верховної Ради Української РСР на підставі постанови Ради Міністрів Української РСР видавала відповідний указ [12].

Власне Закону Української РСР про міжнародні договори не існувало, очевидно, з огляду на певну умовність міжнародної правосуб'єктності Української РСР (п. 10 ст. 73 Конституції СРСР 1978 р. [2]). Разом з тим слід відзначити певні позитивні новели в українському законодавстві щодо порядку надання згоди на обов'язковість міжнародного договору з боку Української РСР. Так, п. 8 ч. 2 ст. 118 Конституції УРСР 1978 р. закріпив, що у межах своїх повноважень Рада Міністрів Української РСР здійснює, виходячи з установленого Союзом РСР порядку, керівництво в галузі відносин Української РСР з іноземними державами та її участі в діяльності міжнародних організацій [7]. Зазначена норма згодом була конкретизована у ст. 15 Закону Української РСР «Про Раду Міністрів Української РСР» від 19 грудня 1978 р., № 4157-IX [13].

Повноваження Президії Верховної Ради Української РСР з ратифікації і денонсації міжнародних договорів Української РСР *були припинені* з набранням чинності Закону Української РСР «Про зміни і доповнення Конституції (Основного Закону) Української РСР» від 27 жовтня 1989 р., № 8303-IX [10].

Відповідно до ч. 3 ст. 97 Конституції УРСР 1978 р. в редакції 1989 р. ратифікацію і денонсацію міжнародних договорів Української РСР було віднесено до виключного відання власне Верховної Ради Української РСР (а не Президії Верховної Ради Української РСР) [8]. При цьому згідно з п. 5 ст. 108 Конституції УРСР 1978 р. право вести переговори і підписувати міжнародні договори Української РСР було надано Голові Верховної Ради Української РСР [8].

Отже, дослідження практики Верховної Ради Української РСР щодо порядку надання згоди на обов'язковість міжнародного договору з боку Української РСР дає змогу зробити такі *основні висновки*:

по-перше, виникнення і становлення інституту надання згоди на обов'язковість міжнародного договору з боку Української РСР безпосередньо пов'язується із становленням міжнародної правосуб'єктності Української РСР;

по-друге, майже вся практика надання згоди на обов'язковість міжнародного договору з боку Української РСР здійснювалася через видання постанов

Ради Міністрів Української РСР і подальше видання відповідних указів Президії Верховної Ради Української РСР про ратифікацію або приєднання до певного міжнародного договору; і

по-третє, переважна частина випадків надання згоди на обов'язковість міжнародного договору з боку Української РСР пов'язується з участю Української РСР в міжнародних договорах універсального характеру. Проте практика Української РСР містить також непоодинокі приклади надання згоди на обов'язковість міжнародних договорів регіонального (європейського) характеру.

Перспективи подальших досліджень у цьому напрямку полягають у необхідності дослідження сучасної української практики надання згоди на обов'язковість міжнародного договору.

Список літератури: 1. Історія та традиції зовнішньополітичної служби України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://mfa.gov.ua/ua/about-mfa/history>. 2. Конституція (Основной Закон) Союза Советских Социалистических Республик. Принята на внеочередной седьмой сессии Верховного Совета СССР девятого созыва 7 октября 1977 г. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://statearchive.ru/467>. 3. Конституція (Основной закон) Союза Советских Социалистических Республик. Утверждена постановлением Чрезвычайного VIII Съезда Советов Союза Советских Социалистических Республик от 5 декабря 1936 г. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://constitution.garant.ru/history/ussr-rsfsr/1936/red_1936/3958676/chapter/2/#1200. 4. Конституція (Основной закон) СССР в редакции от 1 февраля 1944 г. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://constitution.garant.ru/history/ussr-rsfsr/1936/red_1936/3958683/. 5. Конституція (Основний Закон) Української Радянської Соціалістичної Республіки. Затверджена Постановою Надзвичайного XIV Українського З'їзду Рад від 30 січня 1937 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://static.rada.gov.ua/site/const/istoriya/1937.html>. 6. Конституція (Основний Закон) Української Радянської Соціалістичної Республіки від 30 січня 1937 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/001_001. 7. Конституція (Основний Закон) Української Радянської Соціалістичної Республіки. Прийнята на позачерговій сьомій сесії Верховної Ради Української РСР дев'ятого скликання 20 квітня 1978 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://gska2.rada.gov.ua/site/const/istoriya/1978.html>. 8. Конституція (Основний Закон) України від 20 квітня 1978 р., № 888-IX [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/888-09>. 9. О предоставлении союзным республикам полномочий в области внешних сношений и о преобразовании в связи с этим Народного комиссариата иностранных дел из общесоюзного в союзно-республиканский народный комиссариат : Закон СССР от 1 февраля 1944 г. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://constitution.garant.ru/history/ussr-rsfsr/1936/zakonu/3946734/#141>. 10. Про зміни і доповнення Конституції (Основного Закону) Української РСР : Закон Української РСР від 27 жовтня 1989 р., № 8303-IX [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/8303-11>. 11. Про зміни і доповнення тексту Конституції (Основного Закону) Української РСР : Закон Української РСР від 28 червня 1947 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1-02>. 12. Про приєднання Української Радянської Соціалістичної Республіки до Віденської конвенції про право міжнародних договорів : Указ Президії Верховної Ради Української РСР від 14 квітня 1986 р., № 2077-XI [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2077-11>. 13. Про Раду Міністрів Української РСР : Закон Української РСР від 19 грудня 1978 р., № 4157-IX [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.nau.ua/doc/?uid=1085.330.15&nobreak=1>. 14. Про ратифікацію Женевських конвенцій від 12 серпня 1949 року про захист жертв війни : Указ Президії Верховної Ради Української РСР від 3 липня 1954 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.nau.ua/doc/?uid=1063.2372.0>.

15. Про ратифікацію Європейської конвенції про зовнішньоторговельний арбітраж : Указ Президії Верховної Ради Української РСР від 25 січня 1963 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.nau.ua/doc/?uid=1063.2294.0>. 16. Про ратифікацію Статуту Організації Об'єднаних Націй : Указ Президії Верховної Ради Української РСР від 22 серпня 1945 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [http://hai-nyzhnyk.in.ua/doc2/1945\(08\)22.Ustav_OON.php](http://hai-nyzhnyk.in.ua/doc2/1945(08)22.Ustav_OON.php). 17. Про схвалення та представлення на розгляд Президії Верховної Ради Української РСР пропозиції про приєднання Української РСР до Віденської конвенції про право міжнародних договорів : Постанова Ради Міністрів Української РСР від 26 березня 1986 р., № 102 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/102-86-%D0%BF>. 18. Редакції Конституції СРСР 1936 г. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://constitution.garant.ru/history/ussr-rsfsr/1936/red_1936/. 19. International Covenant on Civil and Political Rights. New York, 16 December 1966 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : https://treaties.un.org/pages/ViewDetails.aspx?src=TREATY&mtdsg_no=IV-4&chapter=4&lang=en#EndDec. 20. Member States [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.un.org/en/members/index.shtml>.

СОГЛАСИЕ УКРАИНСКОЙ ССР НА ОБЯЗАТЕЛЬНОСТЬ ДЛЯ НЕЕ МЕЖДУНАРОДНОГО ДОГОВОРА

Вишневыский Ю. А.

В статье исследуются вопросы выражения согласия на обязательность международного договора в правовой практике Украинской ССР. Детально раскрываются полномочия Президиума Верховного Совета УССР в вопросах выражения согласия на обязательность международного договора в соответствии с Конституцией УССР 1937 г., Конституцией УССР 1937 г. в редакции 1947 г. и Конституцией УССР 1978 г. Проводится сравнительный анализ соответствующих положений с нормами Конституции СССР 1936 г., Конституции СССР 1936 г. в редакции 1944 г. и Конституции СССР 1977 г. Исследование основывается на конкретных международно-правовых примерах выражения согласия на обязательность международного договора со стороны Украинской ССР.

Ключевые слова: международные договоры, ратификация, присоединение, Президиум Верховного Совета Украинской ССР, Совет Министров Украинской ССР.

THE CONSENT OF THE UKRAINIAN SOVIET SOCIALIST REPUBLIC TO BE BOUND BY AN INTERNATIONAL TREATY

Vishnevskiy Y. A.

The issue of consent to be bound by an international treaty in the juridical practice of the Ukrainian SSR is studied in the article. The powers of the Presidium of Verhovna Rada (the Supreme Council) of the Ukrainian SSR in the issues of giving of consent to be bound by an international treaty according to the Constitution of the Ukrainian Soviet Socialist Republic of the year 1937, the Constitution of the Ukrainian SSR of the year 1937 with changes in the year 1947 and the Constitution of the Ukrainian SSR of the year 1978 are disclosed in detail. Comparative analysis of respective dispositions and the norms of the Constitution of the Union of Soviet Socialist Republics (USSR) of the year 1936, the Constitution of the USSR of the year 1936 with changes in the year 1944 and the Constitution of the USSR of the year 1977 are carried out. The research is grounded on specific international juridical examples of consent to be bound by an international treaty of the Ukrainian SSR.

Key words: international treaties, ratification, accession, Presidium of the Supreme Council (Presidium of the Verkhovna Rada) of Ukrainian SSR, Council of the Ministers of Ukrainian SSR.

Надійшла до редакції 19.06.2014 р.